

blev gennemført, saa tror jeg at kunne sige, at det er en Selvfølge, at jeg ikke kan være nogen stor Ven af at give et Tillæg til Loven af 20de April 1888, siden jeg har været og fremdeles maa være mod hele denne Lov. Men der er jo altid en Mulighed for, at et saadant Tillæg kan blive af saadan Bestaafenhed, at det omskriver hele Loven og tager alt det bort, som man har Noget imod, og jet fra det Synspunkt, med den Mulighed for Die, kan jeg jo Intet have imod, at dette Lovforslag her kommer frem. Men naar Lovforslaget skal være en Stedfortræder for det Forslag til Lov om Fælles- og Andelsmeierier, som ikke blev vedtaget i forrige Samling, saa tror jeg dog, at det maa være paa sin Plads at minde om, at dette sidste Forslag i det Mindste forekom mig at være et Indlæg i den Konkurrencekamp, der i den seneste Tid er kommen op mellem Andelsmeierierne paa den ene Side og Herregaardene paa den anden Side (N. Jensen: Nei!) Ja, det er min Mening, Enhver, som producerer en Vare, her er jo Tale om Smør, ser ikke gerne, at han faaer Konkurrenter, han vil helst saa vidt muligt være ene om Produktionen, og om end Herregaardene tidligere ikke vare fuldstændig ene om Produktionen af det fineste Smør, der egnede sig til Udsjæl til England, om der end var andre mindre Eiendomme, der forstode at producere lige saa godt Smør, saa kan det dog ikke negtes, at Konkurrencen blev betydelig større ved Oprættelsen af først Fælles- og senere Andelsmeierier, hvad jo de Fleste ere gaaede over til at blive, thi disse satte jo enhver lille Købholder i Stand til for sin Mælk og det Smør, han deraf kunde producere, at faae lige saa god Betaling som den, der hidtil kun var givet for det fineste Herregaardsmør. Jeg betragtede altsaa Lovforslaget som et ikke heldigt Indlæg i denne Konkurrence, thi det, som dette Forslag gik ud paa, ligesom dette, der jo skal være en Stedfortræder derfor, var at paalægge Fælles- og Andelsmeierierne store Indskrænkninger, et besværligt Tilsyn, og i det Hele paa mange Maader at undertaaste dem Indskrænkninger og Bæmseligheder, som man ganske havde Herregaardsmeyerierne over. Der var i Forslaget til Lov om Fælles- og Andelsmeierier nemlig ikke i mindste Maade omtalt nogen Kontrol med Herregaardsmeyerierne. Forslaget skulde alene angaa Fælles- og Andelsmeierierne, og det samme gjælder om det her foreslaagne Lovforslag. Der nævnes her alene Fælles- og Andelsmeierierne, tales alene om Levering af Mælk til og fra Fælles- og Andelsmeierier (Sultits ministeren [Nellemann]:

Læs Lovforslaget! De første Linier!) „Opstaar der i en Eiendom, hvori der er indrettet et Fælles- eller Andelsmeieri“ (Sultits ministeren [Nellemann]: „Læs videre!) „Eller i et Meieri, hvorfra der sælges Mælk“. Saa, jeg veed ikke, om der sælges Mælk fra Herregaardene, i alt Fald: er Lovforslaget, saaledes som det er, i alt Bæsentligt sigtende paa Andels- og Fællesmeierier og undtager Herregaardene, og det skal ogsaa nok vise sig i Udførelsen, at de komme ikke med. Det er bekjendt, det er der Sagen, der negter, at Mælken er meget smittesørende, og at der til Andelsmeierier kommer Mælk fra mange andre Steder, og at smittesørende Mælk ved at blandes sammen med anden Mælk kan bringe Smitte ud i vide Kredse. Men jeg tror, det er ligesaa bekjendt, at der eksisterer et bestemt og godt Middel derimod, og det er at fuge Mælken, og naar Mælken, som bliver leveret tilbage, bliver fugt; veed jeg ikke bedre, end at saa er al Fare for Smitte derved undgaaet; saa er i alt Fald Bakterierne, som man talder dem, eller Vaccillerne dræbte. Iøvrigt antager jeg, at dersom man i et Andelsmeieri faaer at vide, at der er udbrudt smitsom Sygdom paa en eller anden Eiendom, som leverer Mælk til Andelsmeieriet, saa vil der fra Andelsmeieriets egen Bestyrelse og i dets egen Interesse strax blive truffet Foranstaltning til, at man ikke modtager Mælken. Jeg veed ikke, jeg har ikke tilstrækkelig Kjendskab til, om det kunde gaa an at paabyde, at al Mælk, som udleveres i et Andelsmeieri, altsaa den Mælk, der leveres tilbage, skal koges. Dersom det kan gaa an at paabyde dette — jeg savner, som sagt, det fornødne Kjendskab til, om det kan lade sig gjøre — saa er i Grunden hele Lovforslaget usornsødent. Jeg kommer et Døeblik tilbage igjen til den meget ærede Ministers Paastand, som han afbrød mig med, at der i Lovforslagets første og anden Linie ogsaa er sigtet til Herregaardene. Naar man siger: „Opstaar der i en Eiendom, hvori der er indrettet et Meieri, en smitsom Sygdom“, saa kan man maaste sige: naar der kommer en smitsom Sygdom paa en Herregaard, saa er det en Eiendom, hvori der er et Meieri, men saa kommer det næste Spørgsmaal, om der sælges Mælk derfra, og jeg veed ikke saa noie, hvorledes det er indrettet paa Herregaardene, om der sælges Mælk i nogen Udstrækning der eller ikke, om det er Noget, de let kunne høre op med, om de kunne bruge Mælken paa anden Maade til at lave Oste af eller til at fede Kalve og Svin med, men sikkert er det, at de Foranstaltninger, som ere foreslaaede i Lovforslaget, ville komme til